

Beste GGD medewerkers van de AMPHI – Infectieziekten GGD'en,

In deze editie van AMPHI-InFO kunnen jullie weer lezen over onderzoeken van GGD'en met AMPHI, die gestart zijn en ook die afgerond zijn met een publicatie. Daarnaast aandacht voor de bijdrage aan de transmissiedag. Gestart zijn het onderzoek 'Evaluatie KIDDI app' en 'Met Boer en Verstand'. Gepubliceerd zijn een onderzoek naar de seroprotectie van asielzoekers en een onderzoek naar post-infectieuze vermoeidheid. Op de transmissiedag werden 3 posters gepresenteerd, waar AMPHI bij betrokken was.

Veel leesplezier!

Groet,
Jeannine Hautvast

Transmissiedag 2018

Op 20 maart heeft de 28^e transmissiedag plaats gevonden met als thema: Evenement? Zorg dat je de risico's kent! Door twee medewerkers betrokken bij AMPHI zijn er posterpresentaties gegeven.

Sandra van Dam van GGD Hart voor Brabant presenteerde de poster over 'Uitbraak gastro-enteritis na Survival run, september 2016' (zie [website](#) en zie bijgaande foto)

De GGD Hart voor Brabant onderzocht een uitbraak van gastro-enteritis na een survivalrun in september 2016. Het onderzoek toonde aan dat het norovirus de verwekker was van de klachten en dat mensen die op de tweede dag van de run meededen en die water en modder inslikten een hogere kans hadden om ziek te worden. Het is aannemelijk dat zieke deelnemers het parcours en evenemententerrein besmet hebben. Het is van belang dat organisaties vooraf gezondheidsadviezen geven aan deelnemers, zoals niet meedoen als je ziek bent, om de kans op verspreiding van infectieziekten te verkleinen.

Vervolg op volgende pagina

Sabiena Feenstra van GGD Gelderland-Zuid presenteerde 2 posters.

De poster 'BRMO preventie: ervaringen van bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen' (zie [website](#)) liet zien dat bewoners die drager zijn van een BRMO, gevoelens ervaren onrust, onzekerheid, uitsluiting en schaamte. Aanbevolen wordt om informatiemateriaal te ontwikkelen welke kennis over BRMO bij dragers, familie en medebewoners vergroot, zodat gevoelens angst en onrust weggenomen kunnen worden, en het stigma rondom BRMO dragerschap vermindert. De poster 'Antibioticaresistentie in de thuiszorg' (zie [website](#)) liet zien dat de meeste thuiszorg organisaties ervaring hebben met antibioticaresistentie. Alle organisaties hadden een protocol, maar dat was niet toegespitst op de thuiszorg situatie. In de zorgoverdracht vanuit het ziekenhuis werden vaak problemen ervaren. Thuiszorg medewerkers ervaren een gebrek aan kennis over antibioticaresistentie en hebben behoefte een informatiemateriaal. Tenslotte bleken de organisaties vaak niet goed te weten waarvoor ze de GGD kunnen benaderen.

Gestart onderzoek: Evaluatie KIDDI

Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Sabiena Feenstra en Charlotte van Rijssel, GGD Gelderland-Zuid, Jeannine Hautvast van de Academische Werkplaats AMPHI is betrokken bij dit onderzoek.

In 2016/2017 is de 'KIDDI app' ontwikkeld. Deze app bevat adviezen en geeft normen weer over hygiëne, schoonmaak, ziektebeelden en randvoorwaarden die direct te maken hebben met de uitvoering van het werk in de kinderopvang. Deze informatie is gebaseerd op de richtlijn van het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid.

Sinds de lancering is de KIDDI app bijna in totaal 17.000 keer gedownload. Het is niet zichtbaar wie de huidige gebruikers zijn van de app, wie deze app heeft gedownload en wat de frequentie van het individuele gebruik is. Onbekend is dus of de app daadwerkelijk

gebruikt wordt door de doelgroep 'Medewerkers van kinderdagcentra' en of de app in de behoefte van deze doelgroep voorziet. Deze informatie is van belang voor de verdere verspreiding en verbetering van de app. Om inzicht te krijgen in het bereik en het gebruik en de tevredenheid van en over de app willen we een evaluatieonderzoek uitvoeren.

Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in: het bereik van de app; het gebruik van de app; de waardering van de gebruikers van de app; wat hebben de GGD'en in NL ondernomen om de app bij de doelgroep onder de aandacht te brengen. De data zullen verzameld worden via: de feedback functie van de KIDDI app zelf; interviews met pedagogisch medewerkers die de app gebruiken; vragenlijsten aan pedagogisch medewerkers die de app niet gebruiken; vragenlijsten aan GGD'en. We streven ernaar in december 2018 de resultaten te kunnen presenteren.

Gestart onderzoek: Met Boer en Verstand – Advisering veehouderij en zoönosen

Dit onderzoek wordt uitgevoerd door medewerkers van de teams infectieziektebestrijding van de GGD Brabant-Zuidoost, GGD Hart voor Brabant en GGD West-Brabant met ondersteuning van Jeannine Hautvast van de Academische Werkplaats AMPHI. Projectleider: Paulien Tolsma, arts infectieziektebestrijding GGD Brabant-Zuidoost. P.tolsma@gqdbzo.nl

In toenemende mate vragen gemeenten om een gezondheidskundig advies van de GGD over een uitbreiding of nieuwvestiging van een veehouderijbedrijf. Voor milieufactoren, zoals geur, fijnstof en endotoxinen, zijn er wettelijke kaders en gezondheidskundige normen, voor zoönosen ontbreken deze. Op dit moment vraagt de GGD de veehouder informatie aan te leveren waaruit blijkt dat de veehouder kennis heeft van zoönose-risico's en (hygiënische) maatregelen om dit risico te beperken.

(vervolg)

De GGD-en missen regelmatig kennis over onderbouwing en relevantie van gevraagde maatregelen en raadplegen ad hoc experts uit hun netwerk. Ieder lijkt steeds opnieuw het wiel uit te moeten vinden.

Met Boer en Verstand willen we komen tot een eenduidig overzicht van adviezen voor veehouderijbedrijven, gericht op maatregelen om insleep, verspreiding en uitstoot van zoönosen te voorkomen. De adviezen zijn gebaseerd op wetenschappelijke inzichten en consensus onder experts. We gaan ook kijken naar adviezen specifiek voor bepaalde sectoren (pluimvee, varkens, rundvee en kleine herkauwers).

In de eerste fase gaan we een literatuuronderzoek uitvoeren in samenwerking met kennisinstituten. Dit resulteert in een overzicht van mogelijke adviezen op het gebied van persoonlijke hygiëne, diergezondheid, bedrijfshygiëne en 'ruimtelijke ordening'. In de tweede fase van het onderzoek gaan we met behulp van de Delphi-methode experts bevragen over de relevantie van genoemde adviezen en welke adviezen worden gemist en een prioritering aanbrenge. In de expertgroep zitten dierenartsen, veehouders, bestuurders, kennisinstituten, huisartsen en GGD-medewerkers infectieziektebestrijding. Naar verwachting wordt het onderzoek in mei 2019 afgerond.

Het onderzoek wordt mede mogelijk gemaakt door financiële steun vanuit het programmabudget van het project Regionale Ondersteuning van het RIVM Centrum Infectieziektebestrijding.

Internationale samenwerking op het gebied van post-infectieuze vermoeidheid

Op basis van de studies die Joris van Loenhout in het kader van zijn promotieonderzoek gedaan heeft over de effecten van Q-koorts op kwaliteit van leven, werd AMPHI benaderd voor samenwerking door een engelse onderzoeksgroep. Doel was om een internationale database op te zetten, bestaande uit patiëntgroepen, die onderzocht waren op het ontstaan van vermoeidheid nadat ze een infectieziekte hadden doorgemaakt. Tijdens een bijeenkomst in Londen in juni 2015 waren onderzoekers uit 6 landen aanwezig om te werken aan dat overzicht van verschillende studies en patiëntgroepen. Deze groep is toen COFFI genoemd ('Collaborative on Fatigue Following Infection'). In het artikel wat nu verschenen is, zijn 9 studies weergegeven, waarin meer dan 3000 deelnemers hebben meegedaan. Vier studies hebben de effecten na het doormaken van Epstein Barr onderzocht, 2 studies de effecten na Q-koorts, 1 na giardiasis, 1 na legionellose en 1 na Ross River virus. Door deze samenwerking en met de publicatie van dit artikel heeft COFFI een basis gelegd om in de toekomst gezamenlijk onderzoek te doen naar het fenomeen van post-infectieuze vermoeidheid.

Link naar het artikel

[Ben Z Katz, Simon M Collin, Gabrielle Murphy, Rona Moss-Morris, Vegard Bruun Wyller, Knut-Arne Wensaas, Jeannine L.A. Hautvast, Chantal P Bleeker-Rovers, Ute Vollmer-Conna, Dedra Buchwald, Renée Taylor, Paul Little, Esther Crawley, Peter D White & Andrew Lloyd \(2018\) The international collaborative on fatigue following infection \(COFFI\), Fatigue: Biomedicine, Health & Behavior](#)

Publicatie artikel: Immunity against measles, mumps, rubella, varicella, diphtheria, tetanus, polio, hepatitis A and hepatitis B among adult asylum seekers in the Netherlands

Het RIVM heeft samen met Jeannine Hautvast en Alma Tostmann (AMPHI/Radboudumc) een onderzoek uitgevoerd naar de mate waarin volwassen asielzoekers beschermd zijn tegen de ziekten van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP), zoals mazelen, rode hond en polio. In 2016 is in drie asielzoekerscentra een korte vragenlijst en een buisje bloed afgenomen bij ruim 600 asielzoekers in de leeftijd van 18 tot 45 jaar. Omdat asielzoekerskinderen tot 18 jaar vaccinaties aangeboden krijgen via de Jeugdgezondheidszorg van de GGD zijn zij niet meegenomen in dit onderzoek. Het onderzoek is gepubliceerd in het wetenschappelijke tijdschrift Vaccine. De resultaten van het onderzoek en eventuele beleidsimplicaties voor asielzoekers en statushouders zijn in december 2017 besproken met de betrokken onderzoekers en met medisch adviseurs van het RIVM, de programma manager van het RVP, en vertegenwoordigers van GGD GHOR Nederland. De seroprevalentie van beschermende antistoffen tegen de RVP ziekten onder de deelnemende asielzoekers is over het algemeen hoog en wijkt niet wezenlijk af van de bescherming onder de Nederlandse bevolking van dezelfde leeftijd (gebaseerd op data uit het PIENTER onderzoek uit 2006/2007). Een beperking van het onderzoek is dat alleen asielzoekers afkomstig uit Syrië, Afghanistan, Iran, Irak en Eritrea in de leeftijdsgroep 18-45 jaar zijn meegenomen en de resultaten daarom niet representatief zijn voor de totale populatie asielzoekers. Echter, in de afgelopen drie jaar kwamen

de meeste asielzoekers in de opvang in Nederland uit deze vijf landen. De uitkomsten van het onderzoek geven geen aanleiding voor beleidsaanpassingen, maar wel voor het adviseren en gericht informeren van bepaalde beroepsgroepen over implicaties voor hun werk met asielzoekers en statushouders.

[Link naar het artikel](#)

[Gudrun S.Freidl, AlmaTostmann, MoudCurvers, Wilhelmina L.M.Ruijs, Gaby Smits, Rutger Schepp, Erwin Duizer, Greet Boland, Hester de Melker, Fiona R.M. van der Klis, Jeannine L.A. Hautvast & Irene K. Veldhuijzen \(2018\) Immunity against measles, mumps, rubella, varicella, diphtheria, tetanus, polio, hepatitis A and hepatitis B among adult asylum seekers in the Netherlands, 2016. Vaccin 2018; 36 \(12\): 1664-1672](#)

AGENDA

LIVE ARENA & workshop uitbraakonderzoek

Dinsdag 3 april 2018. Locatie: Radboudumc, studiecentrum, ruimte De Moulin A, route nr 124
Klik [hier](#) voor het programma

TELE-ARENA van 12.00 – 13.00 uur

Dinsdag 5 juni 2018
Donderdag 20 september 2018
Dinsdag 4 december 2018

CONGRESSEN

ESCAIDE. [Link naar website.](#)
Check ESCAIDE; in maart abstract indiening open.

EUPHA: [Link naar website](#)
Abstract indiening is open; tot 1 mei 2018.

Colofon

AMPHI-Info is een uitgave van de Academische Werkplaats AMPHI – Infectieziekten en een medium voor communicatie en informatie ten behoeve van alle medewerkers van de negen regionale GGD'en van de Academische Werkplaats AMPHI -Infectieziekten. Deze uitgave en eerdere uitgaven zijn terug te vinden op de website van de academische werkplaats.

Contact

Academische Werkplaats AMPHI Infectieziekten Radboudumc, route 117, Postbus 9101, 6500 HB Nijmegen
Jeannine Hautvast, Jeannine.Hautvast@radboudumc.nl, tel.: (024) 36 13116

www.academischewerkplaatsamphi.nl